

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Κ. ΚΑΡΒΑΙΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 2 (Β' ΟΡΟΦΟΣ, 8)

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ που πολλοί από μας τους Έλληνες μιλούμε για τη δημοτική ποίησή μας με κάποια καταφρόνια και τη θεωρούμε «ξεπερασμένη», οι ξένοι, που τελειοπατών έχουνε κάποια μεγαλώμενη από μας ποιητική και καλλιτεχνική κλίση, εξακολουθούν να την προσέχουν, να την καταγράφουν και να την μελετούν. Έτσι στις 2 του 'Απριλίου χειρομαρτήσαμε την Γερμανίδα ποιήτρια Λύδενε, που την συνέντευξη που της πήρε η Ειρήνη Δημητριάκοπούλου τη δημοσιεύουμε στην άλλη σελίδα. Το δημοτικό μας τραγούδι έχει από καιρό περάσει έξω από τα σύνορά μας, που τα περνά δεν τα περνά άνεμα ή λόγω λογοτεχνίας μας. Κι όμως εκείνο είχε πολύ πιο νόστιμο πράγμα από το νη. Πώς πρέπει να εξηγηθεί το φαινόμενο; Ίσως η πρόδο της επιστήμης θα μας δείξει μια μέρα πως δεν υπάρχει σποίηση ξεπερασμένη και ποίηση πρωτοποριακή, παρά πως υπάρχει ποίηση—και τέχνη γενικά— με βιταμίνες και ήλλη χωρίς βιταμίνες. Και πως η δεύτερη πεθαίνει από αβιταμίνωση προτού προφτάσει να κάνει μερικά βήματα πέραξ, ή λίγον καιρό αφού προφτάσει να το κάνει.

Η ΑΓΑΠΗ της Γερμανίδας ποιήτριας Λύδενε για την ελληνική λαϊκή ποίηση μας κάνει να θυμηθούμε πάλι την κοινότητα ντε Νοαί και τον έρανο που θέλουμε να κάνουμε εδώ για το μνημείο της. Άραγε η Γαλλίδα ποιήτρια είχε δειξεί, όταν ζούσε, την αγάπη της για την υπό μητέρα πατρίδα της πιο εμπράγματα επ' ό,τι η σημερινή ξένη μας; Η μήπως έχουμε χάσει τον εαυτό μας και ψάχνουμε να τον βρούμε μέσα σε ό,τι δεν είναι δικό μας; Είναι κι αυτός ένας τρόπος να βρούμε έξω από τα σύνορα, χωρίς να περπατήσουμε.

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ είναι στοιχείο πολιτισμού, και στην Αττική δυστυχώς δεν έχουμε τόσο πράσινο, ώστε να μπορούμε να το καταφρονούμε.

Στα δυο αυτά σημεία πιστεύουμε πως θα συμφωνούμε όλοι και πρώτο, φυσικά, θα είναι σύμφωνο το υπουργείο της Γεωργίας. Όμως, τι κάνει το υπουργείο, ή υπηρεσία των δασών, για να σώσει τα πεύκα της Αττικής από τις κάμπιες που από καιρό, μα ιδιαίτερα φέτος, έχουν καθαινότο ρημάξει διάκερες περιοχές; Μήπως δεν το πληροφορήθηκε αυτό το πράγμα η αρμόδια υπηρεσία; Ένας περιπατητής στα περίχωρα λ.χ. από τη Φραγκοαλισιά ως το μοναστήρι της Πεντέλης, άρκει για να δει κανείς τραγικά δείγματα της καταστροφής που έχουν φέρει οι κάμπιες σε όσα δάση έχουν άνεμα από μέρη από τις αλλητάλληλες πυρκαγιές. Νομίζουμε πως θα έπρεπε η αρμόδια υπηρεσία να φροντίσει το γρηγορότερο για την καταστροφή της κάμπιας, ώστε να σωθεί το λιγιστό πράσινο που έχει ο τόπος μας.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

- ΧΕΝΤΒΙΚ ΛΥΝΤΕΚΕ
Της Ειρήνης Αθηνάτος
- ΤΟ ΒΑΠΟΡΙ ποίημα
Του Γιάννη Σκαρίμπα
- Ο ΜΑΗΣ ΣΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
Του Δημ. Λουκοπούλου
- ΔΗΜ. ΠΡΑΛΛΗΣ
Του Φώτου Γιοφύλλη
- ΑΝΕΜΟΣΖΑΛΗ διήγημα
Του Άλεξ. Νιεβερόβ
- Ο ΑΓΡΟΣ ΤΟΥ ΡΙΜΑΤΟΥ
Της Μαρ. Μινώτου
- ΧΑΝΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΑΝΤΕΡΣΕΝ
ΜΘΗΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ

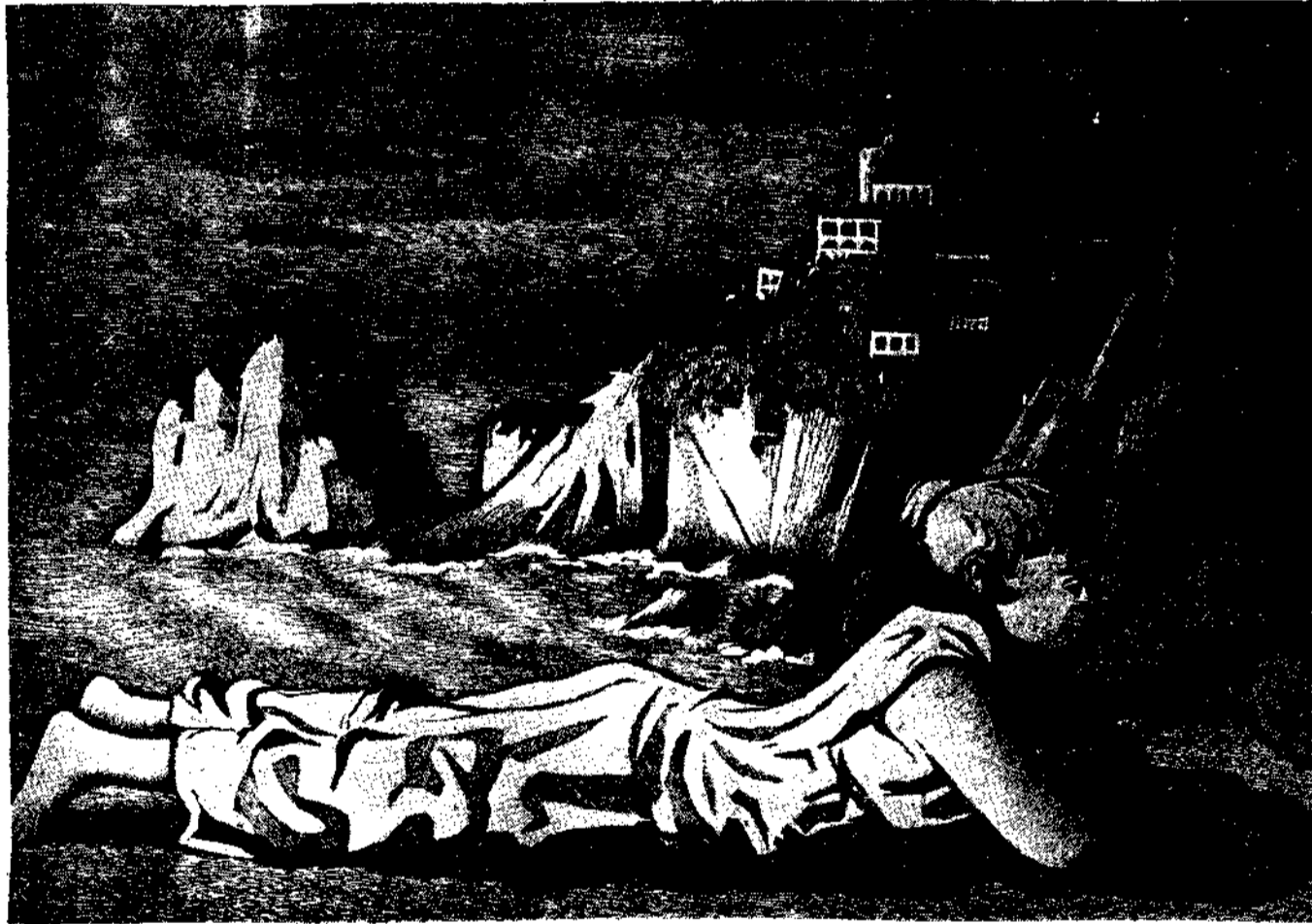
Ανάμεσα στα είδη του λόγου υπάρχει ένα που παρουσιάζει τα γνωρίσματα ενός οργάνου άπειρης ευπάθειας, και γι' αυτό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σαν είδος βαρομέτρου όλων των αντιδράσεων μεταξύ των συντελεστών κάθε αισθητικού φαινομένου, που λέγονται Τέχνη και Κοινό. Είναι το Θέατρο. Εκεί, στο πεδίο της φαινομενικά ήρεμης επαφής συγγραφέα και θεατή, στο στίβο του διαγωνισμού μιας προσωπικότητας που θέλει να επιβάλει το αξίωμά της, και χιλίων άλλων που ζητάνε να απορροφηθούνε στιγμιαία ή και, από ύπουλη νείδρη πρακατάληψη, να αντιδράσουν, δλως οι λανθάνουσες καταστάσεις έρχονται στην επιφάνεια. Είναι άπειρες:

παρά σαν ένα παράδειγμα, και μάλιστα το έναργότερο, εξ' αφορμής της κρίσης που λένε ότι περνάει τώρα. Άπασχολεί όλους μας ωστόσο το ευρύτερο πρόβλημα της επαφής κάθε Καλής Τέχνης με το θεατή, τον ακροατή ή τον αναγνώστη. Και το πρόβλημα αυτό δεν τίθεται τόσο για τ' αναγνωριμένα έργα του παρελθόντος, τη μουσική, να πει κανείς, παρακαταθήκη της ανθρωπότητας. Προβάλλει επιταχτικό για την καινούργια Τέχνη, τη σύγχρονη, αυτήν που όφειλοντας να είναι και η ζωντανή, δίνει αμφιβολίες σοβαρές για το αν άγγιζει, όπως οι προκατόχοι, το σκοπό της.

Κάνω κάποιες σκέψεις σχετικές όταν βλέπω να αναφέρονται μεγάλα ο-

για τ' άστεία του κι' ο Σαίκσπηρ για τη δράση και το θέαμά του. Είτανε κι' οι δυο τους γνώστες βαθιοί της ποχής τους—και κάθε εποχής—και το κατόρθωμά τους είναι πως επέτυχαν να την ξεγελάσουνε με την άπατηλή τους επιφάνεια. Τ' αληθινό γρυσάφι τ' όκρωσαν βαθειά, για δσους θα είχανε τη δύναμη να σκάψουν. Μά τότε, είναι βέβαιο πως ο «Δόν Κιχώτης» ποφ διαβάζεται έτσι, είναι πραγματικά ο Δόν Κιχώτης; Κι' αν όχι, τότε τί περισσότερο χρησιμότητα έχει για τους πολλούς (ας προχωρήσουμε στην παρραδοξολογία) από το θυμόσοφο γέλιο του Νατραδδίν Χότζα;

Θάτανε παρακεκινδυνευμένο θώσει βέβαια κανείς, με βάση το

Βεγγαρσλουστο ακρογιάλι, του K. Bössing

Πνευματικό επίπεδο του μεγάλου κοινού, διάθεση της ιστορικής στιγμής και συντονισμός μαζί της ή επαναστατική ανεξαρτησία του συγγραφέα, παραδόσεις και προλήψεις, βαθμός διαδικτικής ειλικρίνειας ή σεμνότητος συντηρητισμού. Τα προβλήματα της στιγμής παίρνουν εδώ την ανάγλυψη έκφρασή τους... Δίνω το λόγο σε μιάν αναγνωρισμένη ειδικότητα:

«Στις μεγάλες εποχές οι δραματουργοί έβρισκαν εμπρός τους ένα κοινό ενιαίο. Τα πλήθη που συνωστίζονταν στις βαθμίδες του θεάτρου του Διονύσου, μπροστά στα παραπήματα των Μυστηρίων ή στο δάσος του Μπανκσάιντ, είχανε μια κοινή ψυχή, μιάν ευαισθησία συντονισμένη με τους ήρωες, την πίστη στους ίδιους θεούς. Αντιδρούσανε μαζί στα ίδια πράγματα. Σήμερα, μιά αίθουσα θεάτρου δε στεγάζει πιά ένα κοινό αλλά άτομα διαφορετικής ανάπτυξης, ευαισθησίας, πεποιθήσεων, που αντιδρούν το ένα με τ' άλλο. Το έργο που έπρεπε να παχθεί μέσα τους, δεν παίζεται πιά παρά μονάχα μπροστά τους. Μιά δραματική τέχνη δεν είναι μεγάλη παρά μόνον όταν ο ποιητής, ο ήθοποιος κι' οι θεατές είναι μαζί όλοι οι λειτουργοί της». (Γκαστόν Μπατό: «Ο βίος της θεατρικής τέχνης»).

Υπάρχει πραγματικά ο διχασμός αυτός, η διάσπαση του μετώπου του κοινού απέναντι στο συγγραφέα και το χάσμα ανάμεσα στον τελευταίο και το κοινό. Δεν έπηρα το θέατρο

νόματα για την αντιπροσωπευτική τους θέση μέσα σε μιάν ορισμένη εποχή: Θερβάντες, Σαίκσπηρ, Αισχύλος. Άληθινά! Δίχως να επιζητήσει κανείς αναλογίες απίθανες άναμεταξύ στις κάποιες προσωπικότητες της σημερινής εποχής κι' εκείνες, θα μπορούσε να αναρωτηθεί θαρρώ: Ποιός είναι ο βαθμός της κατανόησης του κοινού στην Ισπανία και την Άγγλία του 15' αιώνα καθώς και στις «Αθήνας του Ε'; Όχι βέβαια ο ίδιος και στις τρείς, μά τουλάχιστον σε ποιά σχέση βρισκόταν ανάλογα με τους ποιητές της εποχής του; Δεν αμφιβάλλω για τον τελευταίο. Είμαι όμως βέβαιος—και κατ' αντίστροφο λόγο—για τους δυο προηγούμενους. Πικρή αλήθεια που διεπίστωσα κι' άλλοτε: Το «μεγάλο» λεγόμενο κοινό κ' ή «μεγάλη» λεγόμενη Τέχνη δε συμπίπτουν παρά σε ό,τι η τελευταία έχει μέσα της το μεριότερο. Δεν είναι από κείνους που πιστεύουμε πως η Τέχνη πρέπει να είναι υπόθεση επαγγελματική, άπασχοληση άργόσχολη δηλαδή στενού κύκλου. Θά ήθελα να έρα δυος, παραμερίζοντας τους «μεμυημένους», πόσοι από τους αναγνώστες του «Δόν Κιχώτη» είδανε σ' αυτόν, πέρα από το κομικό πρόσωπο, τον τραγικόν ήρωα με το πλατειά ανθρώπινο σύμβολο και πόσοι από τους θεατές του Ιάγου ζήτησαν την έσωτερική προέκτασή του προς τις σφαίρες της ψυχολογικής μεταφυσικής. Κι' εδώ συμφωνώ με τους άπαισιόδοτους: Ο Θερβάντες άρέσει

συλλογισμούς αυτούς, το συχωροχάρη στην εποχή μας. Το χάσμα υπάρχει, κι' ακόμα περισσότερο ή παρεξήγηση, βαθεία κρυμμένη κ' ίσως-ίσως αναγκαστικά άναπόσπαστη από την άποστολή του καλλιτεχνήματος που είναι να προσφέρει άπόλαυση όλόκληρα διαφορετική στον καθένα σε βαθμό δσο και σε ποιότητα, σε είδος δσο και σε μορφή. Έχει επίδραση πλατύτερη όταν συνδυάζει ιδιότητες βασικά διάφορες και στενότερη όταν κλείνεται στο γυμνό έαυτό του πεισματικά. Η άζλα δεν είναι άνάλογη με την ευρύτητα. Ο Αισχύλος είναι πολύ πιο «κλειστός» από το Θερβάντες, είναι η Τέχνη κοντά στο νεφέλωμα άκόμα της άρχης, τη θρησκεία, ενώ ο άλλος σημειώνει το άποφασιστικό βήμα της Άναγέννησης, που συνθηκολογεί με την τέρψη. Όμως άναμφισβήτητο μένει πως στην εποχή μας το χάσμα άνάμεσα Τέχνης και κοινού ευρύνεται άπικλίνδυνα. Κ' οι ευθύνες του διχασμού βαρύνουνε έξ ίσου και τα δυο μέρη. Άκούω συχνά να προβάλλουνε για λόγο άποφυγής της άυστηρής τέχνης, στο θέατρο ή στο μυθιστόρημα, τη δραματική υπόσταση της σύγχρονης κοινωνικής ζωής. Για την ποίηση λέμε: Είναι άντιπονητική ή εποχή μας. Δε πιστεύω τίποτα άπ' όλη αυτά. Άπό την άλλη πάλι μεριά, ο κόσμος των δημοσυργών άψώνει κάθε μέρα και περισσότερο τα τέλη που τον χωρίζουν από το κοινό. Οι λόγοι είναι πολλοί, πλοί, διαφορετικοί σε ειλικρίνεια έση

ΠΩΣ ΉΡΧΑΝΤΑΙ 16 Πρωτοπυρρικοί

4.- Δημ. Ράλλης: ΠΟΤΕ ΧΩΡΙΣ ΝΕΥΡΑΙ-Ο ΓΟΝΟΣ ΤΩΝ ΕΥΓΕΝΩΝ ΦΑΝΑΡΙΩΤΩΝ.-ΠΩΣ ΕΠΑΝΕΣΤΑΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ.-ΕΞΗ ΦΟΡΕΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ.-ΕΙΔΩΚΗΝ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ.-ΤΟΥΣ ΛΑΤΕΙ Ε ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΙΟΣΚΥΛΟ ΤΟΥΙ-ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΝΥΧΤΑ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΝ ΡΑΛΛΗ.-ΤΑ ΠΕΙΡΑΓΜΑΤΑ ΤΩ

ΠΟ ΟΣΟΥΣ "ΕΛΛΗ-νοσους" και γορη-νους... Ο γιος απ' αυτούς ήταν ο Δημητράκης Ράλλης. Ο άλλος δ' Α. Πρωτοπαπαδάκης. Δεν ξέρω αν είναι σύμπτωση. Μπορεί όμως και κατ' αναλογία τις περισσότερες όρες της ημέρας τους να είχαν κακό κέφι. Ωστόσο ένα είναι το πραγματικό: Πως ούτοι τον ένα ούτε τον άλλο τους εκουβάνε ποτέ ψυχρούς. Είναι ιστορικός, με νύχτα, το χαμόγελο και την ηρεμιά όμια όέν τά γνώρισα από αυτούς...

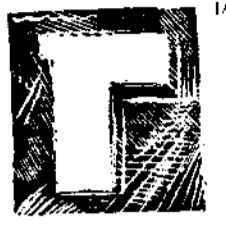
ΠΟΤΕ ΧΩΡΙΣ ΝΕΥΡΑΙ-Ο ΓΟΝΟΣ ΤΩΝ ΕΥΓΕΝΩΝ ΦΑΝΑΡΙΩΤΩΝ.-ΠΩΣ ΕΠΑΝΕΣΤΑΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ.-ΕΞΗ ΦΟΡΕΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ.-ΕΙΔΩΚΗΝ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ.-ΤΟΥΣ ΛΑΤΕΙ Ε ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΙΟΣΚΥΛΟ ΤΟΥΙ-ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΝΥΧΤΑ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΝ ΡΑΛΛΗ.-ΤΑ ΠΕΙΡΑΓΜΑΤΑ ΤΩ

Σε τέτοιες στιγμές έγινε πρωτο-πυρρικός ο Δημητράκης Ράλλης... Καί είχα την τύχη να τον γνώρισω στην τριχμιώδη αυτή πρωτοπυρρική... Οι ρεπόρτερς έπρεπε με κάθε θυ-σία να τον ίδου, να τον βγάλουν λίγα λόγια, καμιά δήλωση... Κατάφερε να μη λήη ήσπεσε. 'Ανάμεσα στους συντάκτες, πού έ-καναν την άσπείρα να του βγάλουν κάτι, ήμου κ' έγώ. 'Εμενε τότε ο Ράλλης στο παλιό του σπίτι, στο γωνία Κοραή και Πανεπιστημίου. Γιά να μη κινεί στο σπίτι όηρχαν δυο πόρτες, ή μία στη λεωφόρο Πανεπιστημίου, ή άλλη στην όδω Κοραή. Πότε άνοι-γε ή μία και πότε ή άλλη. Και σούη-θα κομίζα!

— Τι θέλετε, ρωτούσε... — Είμαστε δημοσιογράφοι... Στο άκουσμα αυτό, ο Δημητράκης άγρύπνευε πού πολύ κ' έλεγες... — Δέν έχω τίποτε να σάς πώ... Δέν ξέρω τίποτε... Καί το κεφάλι του Ράλλη, πού έπα-ρνετο πότε στην πόρτα, πότε στό πα-ράθυρο, εξαφανίζονταν... Μά αυτό μάς είχε στενοχωρήσει... Καί γίνανε πού έπιθετικοί και πού έ-πιμονοί... Αυτό πιά έφόρκιζε το Ράλλη. Καί έτσι μόλις άκουγε ότι ήσαν δημοσιο-γράφοι, έλεγες σ' ένα υπηρέτη του: — Λύσε τό σκόλο... 'Ο σκόλος ήταν άγριο τσοπανόσκυ-λο και μόλις είδαμε μιά-δυο φορές να τον λύνη, ό υπηρέτης, γιά να ύπο-δεχθή τους δημοσιογράφους, άφρασε τις άπόπειρες κάθε συνέντευξης... 'Ηθε και ή νύχτα της 15 Αύγου-στου 1909... 'Η επανάσταση του στρατού είχε ξεσπάσει στό Γουβί. 'Ο Ράλλης εκεί-νο τό βράδυ ήταν πιά στό άνάτολο σημείο της άγωνίας του... Στην ά-γριότερη έξαψη των νεύρων του... Πώ-ρ να σκεπή δημοσιογράφος να τον πλη-σιάζει... 'Εργαζόμουν τότε στην 'Πατρίδα... Καί άσφακιά ο μακαρίτης Σίμος με κάλεε στό γραφείο του... 'Ερβρες τό καπέλλο του τό ήμψηλο, ήφρε και τό μαστορίνι του και μού είπε: — Πάμε... — Πού θά πάμε, κύριε διευθυντή;

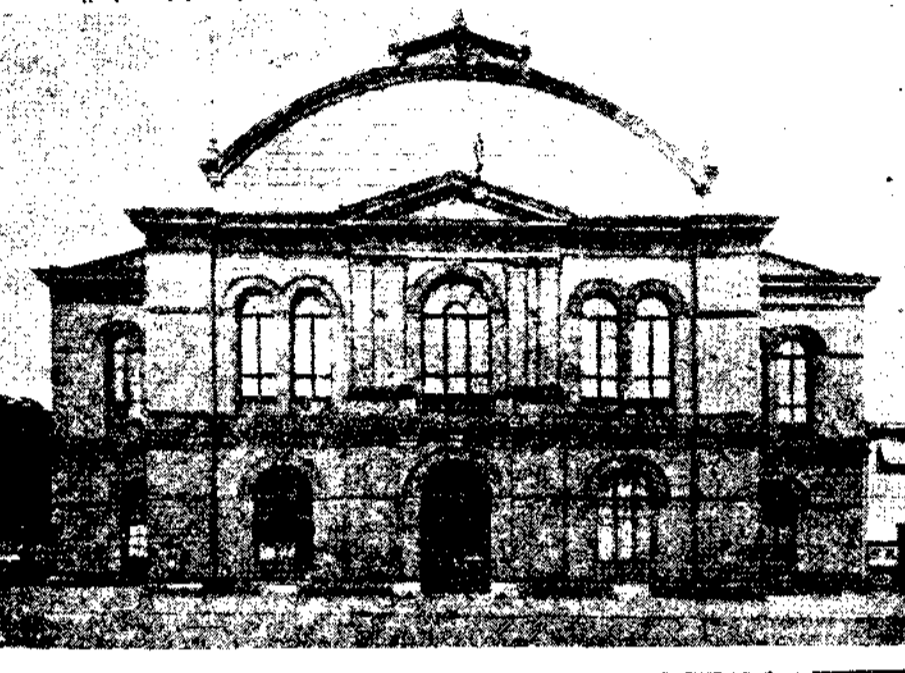
ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΙΑ ΝΑ έννοήσουμε κατά τί διαφέρει ή νέα της παλαι-άς αρχιτεκτονί-κας ανάγκη είναι πρώτα να δοθεί τι είναι αρχιτεκτονική. 'Η αρχιτεκτονική ως τέχνη έξυπηρετεί το ανθρώπου τις ανάγκες, τον στεγάζει, τον προστατεύει δηλαδή από τά στοιχεία της φύσεως, τή βροχή, τόν άνερα, τόν ήλιο, και τού παρέχει τή δυνατότητα, αυτοσπί της γωνίας, της όδου Κοραή, ή Σίμου επε έδουμ... 'Εκός πόρτες άνοιγαν... Καί άνοιγαν κατά σπέρην ή μία πόρτα πίσω στην άλλη, φτάσαμε ως τό ίδιοιτερο γραφείο του Ράλλη... 'Εκείνη τή νύχτα δέν ήλγε στό ύπουργείο του. Παρακολουθούσε όλα από τό σπίτι του... Καθώσας σε μιά άκρη. 'Ο Δημητράκης ήταν σάν άγριο λιον-ταράκι. 'Η ζανθή χαίτη του άνω κάτω... Κάθε τόσο έτινάξτε το δόκληρο... Τό σκακάκι τού έπιθύουσε, τά φρούδα του άνεβοκατέβαιναν, τά χέρια του επει-τιούτο έδώ κ' εκεί... Είπε λίγα λόγια στό Σίμο και έ-πειτα τό έπε να περμιέ... 'Εργάζονταν υπάλληλο, άξιωμα-τικό, βουλευτές, άνθρωποι διάφοροι. Μ' άλλους ο Ράλλης μιλούσε νευρικά. 'Αλλά τους έπαρνε ιδιαίτερα, σ' άλλους έφώνασε, μερικούς τους έδιωχνε βιαστικά... Αυτή ή κίνηση κι αυτή ή άγνοια έβάσταξε σγάζον ως τό πρσί... 'Εκείνα με λίγα λόγια έδιωξε δια-κριτικά και τόν Σίμο. Τόν άκολούθη-σε κ' έγώ και φύγαμε. Τό φύλλο είχε κλείσει και ήπγαμε πιά για ύπνο. Καί τήν άλλη μέρα μού είπε ο Σίμος: — Γιά τά χτεσινά δέν θά γράψετε σεις. Θα γράψωε μάλι. Θα σάς ύπα-γορεύσω... 'Ελάτε, έμενε πού γραφείο του και μού ύπαγορεύε με πολλές λεπτομέρειες, γιά να μη στην 'Πατρίδα, δην τήν κίνηση της νύχτας εκίνησε της άγω-νίας του Ράλλη. 'Εγιναν 84 χειρό-γραφα! 'Ακόμη τό θυμώμαι...

ηβική, οικογένεια, γιά τούς νόμους πού τόν μέσιν, καθώς και τόν τρόπο και πνευματικός του άνάγκες. 'Ενώ λοιπόν ή αρχιτεκτονική ως τέχνη είναι μία και πάντοτε ή αυτή, ή εκδήλω-σις της κάθε φορά εξαρτάνται από τις σχέσεις και αντίληψεις της κοινο-νίας και από τά μέσα πού της παρέχει ή πρόδος της επιστήμης γιά να μορ-φολογήη τά νοήματά της. 'Εάν λοι-πόν σήμερα εμφανίζεται μία νέα αρ-

της έκφράσεως και εφαρμογής άλ-λαών. Καί πράγματι, ενώ ή κοινωνία της προπολεμικής περιόδου έζούσε με τυ-πους και σχέσεις άποκρουσταλλωμένες και παραδεκτές από τόν καθένα, άε-αφνα ή έπελθοόσα ταραχή διέλυσε τις σχέσεις αυτές και έγκρέμισε τούς τυ-πους. Παλεύουμε άκόμη σήμερα να ίσορροπήσουμε άπώ και δημογραφισμοε μία διάταξι, εσαυτάλλοινας τις αλώ-νεις σύμφωνα με τά νέα δεδομένα

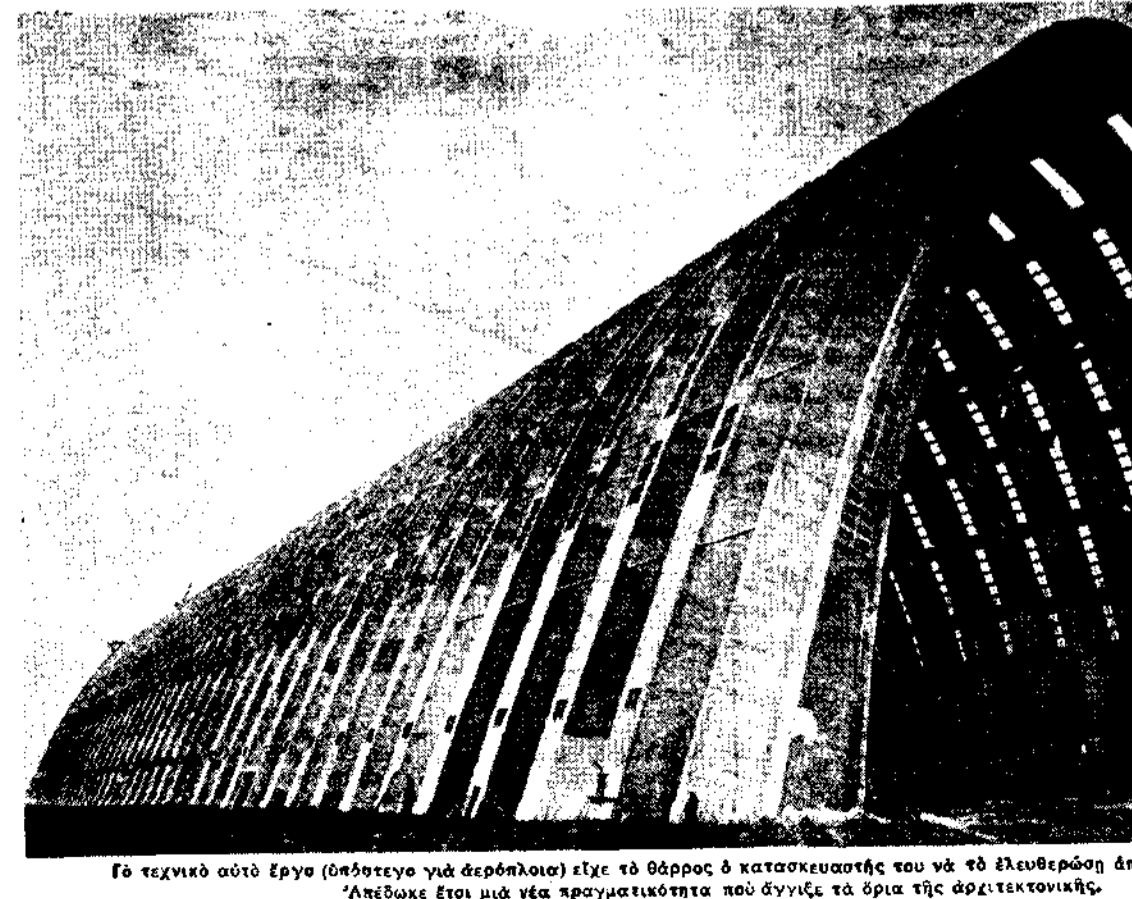

Η πρόσοψη αυτή, σ' έκπολιτισμένο ρυθμό 'Αναγεννησούς, έγινε γιά να κρύβη την κλοσότητα αυτή σίτουσα, επειδή ή κατασκευή της (πρώτο στέρο και γυαλί) έχει στοιχεία νέα και άπειτασια γιά να έμφανισθή αρχιτεκτονικά άπλήθη καλλιτεχνική δημογραφία επί νέων βάσεων.

Είναι λοιπόν πασιφανές ότι δέν φτάνουμε αρχιτεκτονική νέα, άπλώς γιά να νεωτερίσουμε, αλλά εξυπηρε-τούμε νέες άλήθειες, ή μάλλον ένα-ζώντανουμε όσες είχε σκαλωθεί ή παραμορφώσει ή ύπστατη τού άνθρο-που σε νεκρούς τόπους και μαρμά-ρινα έπιπέδα. Είναι λοιπόν μία έκδήλωσις της κοινής προσπάθειας της άναορη-γίνωσας της κοινωνίας, γιά τούτο όφείλει ο καθένας να τό γνώριση και να τό αγαπήση. Άδύνατος στην αρχι-τεκτονική την πρωτοόσα βήση της, συμβάλλουμε στην έξόψισα τού πολι-τισμού, και μάλιστα στην 'Ελλάδα, όπου τώρα μόλις άρχίζει να διαμορφώνεται νέος. 'Η αρχιτεκτονική ως τέχνη δέν είναι περιττή σταθιά της ζωής, αλλά έκφρασις της ζωής, όταν αυτή γίνεται σπολιβί του κόσμου τούτου. Διότι ο αρχιτεκτονικός έκφραζει τά Ιδούθη εκείνα, πού είναι ικανή να ήρθη και να καλ-λιεργήση ή έκκόστος κοινωνία, και όσο και άν ή τέχνη προπορεύεται της ζωής και της είναι ύπόδειγμα, βυτώνει μέσα από δαότη.

Η νέα αρχιτεκτονική δέν ήνρε άκό-μη τόν τρόπο να εκδηλωθή έλεια και άπτα. 'Όπως ή μεταπολεμική κοινο-νία κλυδωνίζεται άκόμη παλευόνας να ίσορροπήση και να άνεύρη ήμισια σμονής των μελών της, έτσι και ή νέα αρχιτεκτονική τέλνει να έναρμο-νίση τις τεχνικές πιθανότητες πρής τήν τέχνη, και μέσο αυτών. Πάσοιοι από τεχνικούς πρόδους έχαστήκαμε σ' αυτές, έλλίζοντάς άπό κεί την εύτυ-χια μας, και όσο σύνολο έγίναμε όπο-χείριοι της μηχανής πού έμμοιουργή-σαμε μεεις οι ίδιοι γιά να ή χρησι-μοποιούμε γιά τό καλό μας. Γιά τούτο τό πολιτικό κόσμω είναι κατ' έξο-χην έλικός, και κατά συνέπειαν και ό έκδηλώσεσις της αρχιτεκτονικής πα-ρασφοντα άπτή τήν κέντρον να δια-θέσει ή τεχνική τά άνημώνας σε σκο-πού, έμπιστεύειν στά κομφορ και στόν όρθολογισμό ήν επέλιεσσις τού προορισμού της τέχνης. Γιά λόγους αντίρροσος, ά-πεσιόδομεν άπό-τοσα από τις ήθι-κές άξίες πού φέρ-νον χαρά στόν άνθροπον και πού κάνουν να δι-νη τήν πρόποσα βήσι τό κάθε τι. Τό αντίδοτο όμως δέν θ' άργήση να ένεργήση, γιάτι βρίσκεται μέσα στό σημερινή πρό-οκαιρη πραγματι-κότητα. Τα όλικά άγαθά κουράσου, όσα και άν είναι, μέριμνάς προστι-θενται νέα. Κοι-ρωρίζε έπίσης ή ά-τομικιστική τάσις τού άνθροπου να προσταυθεθ και να άποκτήση τήν προσωπική άπό-λασσι των άγα-θών αυτών, εκμε-ταλλεόμενος τό πέν, και άν έτσι πάλιν άναγκασι-κά, θά στραφούσε σε μιά κοινή ένα-γένεια και στην άναβήσι άξιών πού όλοι θά πα-ραδεχθώμεν, αλλά στις όποιες και όλοι θά όποσα χόρεμε άνάλογο, τότε θά άναγινεθ

χίτεκτονική μορφολογία άσυνήθιστη, παράξενη και άκατανόητη, δέν είναι αυτός λόγος άρκετός να τήν άπορι-ψούμε, αλλά άφορη μάλιστα να στρα-φούμε πρής εκείνο πού κρύβεται μέσα της, και να δοόμε πού μεταβολή όπεί-στη τό περιεχόμενό της και άν τά μέσα της πραγματικότητας. Δέν άντλεί γιά τούτο πλέον ο δημιουργός από τυ-πους και νεκρές μορφές, κενές περι-φρούμε, αλλά άφορη μάλιστα να στρα-φούμε πρής εκείνο πού κρύβεται μέσα της, και να δοόμε πού μεταβολή όπεί-στη τό περιεχόμενό της και άν τά μέσα

Τό τεχνικό αυτό έργο (όπότεσγο γιά άερόπλοιο) είχε τό θάρρος ο κατασκευαστής του να τό ελευθερώση από κάθε τύπο νεοκλα-σικισμού. 'Απέδωσε έτσι μιά νέα πραγματικότητα πού άννίζει τό όρια της αρχιτεκτονικής.

Ο Δημητράκης Ράλλης ήταν τό εί-βολό των παλιών 'Αθηναίων. Γέννη-μας θρόμμος της 'Αθήνας, ήξερε τά έθια και τις ιδιοτητες τών συμ-πολιτών του. Καί όλοι τόν άγνοούσαν, ενώ ήταν ένας άνθροπος γεμότας νεύ-ρα, πού μιλούσε συχνά άπότομα και πού χειρονομούσε νευρικά. 'Ωστόσο στό βάθος φαίνεται πώς ήταν άγαός άνθροπος... Τόχα οι βίαιοι πολιτικοί άγώνες τόν εκάμαν έτσι: 'Η αντίθετα ήταν νευρικός, θαρραλέος και άπότομος και γι' αυτό ή πολιτική του ιστορία έχει τά χαρακτηριστικά αυτά: Καί διακήρύσσωνή του καταγωγή και ή ανατροφή του άβλεπε κανέναν πώς έπρεπε να τόν κάνουν ήρωκα και φύραμο. Πραγματικά ο Δημητράκης Ράλλης ήταν εξαίρετικά καλής καταγωγής. Είχε όλο διαλεκτούς προγόνους, Φαναριώτες, πού επί άδώνες εκρατούσαν μεγάλες πολιτικές θέσεις στην Τουρ-κία και είχαν άπολασσει ξεχωριστές τιμές μέσιν κοινωνία τού Φαναρι-σμού. Ο πάπας τού Δημητράκη ήταν από τούς έπιφανέστερους Φαναριώτες. 'Ε-φτασε σε άνώτατες θέσεις της 'Οθω-μανικής Αυτοκρατορίας, μά όταν έγι-νε ή 'Επανάσταση τού 1821 επέβανε γιά τήν πατρίδα 'Ελλάδα στην κρη-μίδα... 'Επειτα ο πατέρας τού Δημητράκη Γεώργιος Ράλλης, γεννημένος κι' αυτός στην Πάλη τό 1804, έβρασε στην ελεύθερη 'Ελλάδα και ως νεοοδω-σκάλος και ως πολιτευτής κ' επέβανε δόξαμένος τό 1833. 'Εσπούδασε στη Βιέννη και στη Γαλλία και έγκατεστά-θηκε στην 'Αθήνα τό 1829. Καί γίνηκε με τή σειρά: γραμματέας δικαστηρίου, εισαγγελέας, πρόεδρος 'Εφετών, κα-θηγητής τού Πανεπιστημίου, ύπουρ-γός της Δικαιοσύνης, τών Οικονομι-κών, τών 'Εξωτερικών, βουλευτής, πρό-εδρος τού 'Αρείου Πάγου... Καί πέρα-νε καθηγητής τού Πανεπιστημίου. 'Όταν ο Γεώργιος Ράλλης έκπροχω-ρούσε στη σταδιοδρομία του από π. τό 1844 γεννήθηκε στην 'Αθήνα ο Δημη-τράκης Κί' από πολύ νέος ήταν ζω-γράφος. 'Η πρώτη του δημόσια εμφάνιση ήταν πολιτική έπίθεση έναντιόν... τού πατέρα του. 'Ενώ ο πατέρας Ράλλης ήταν ύπουργός στην κυβέρνηση Μια-ούλη, ο γιος του επί κεφαλής φοιτη-τών διαοργάνωσε διαδήλώσει έναντιόν της δημοσιογραφίας και τού πατέρα του, και ή διαδήλωσις αυτή, ή έπικεφαλής τόν Δημητράκη, έσταμάτησε τό άμάτι τού ύπουργού πατέρα Ράλλη και τού έπίδωσε ένα τελεσίγραφο... 'Ενοείται ότι ο ύπουργός Ράλλης, κατόπι απ' αυτό, έστειλε τό παιδί του να σπουδάσει στό Παρίσι, γιά να γλυτώση από τις επαναστάσεις του...

Τό Δημητράκη Ράλλη τόν γνώρισα ως δημοσιογράφος. 'Ηταν κατά τήν τέταρτη πρωτοπυρρική του, τού 1909. 'Εκείνος με άνασταύωσε, όλοι έ πρόβανε, κάποιος επανάστασης και ανατροπή. 'Ελέγοντο πολλά γιά τήν διαίρεση των άξιωματικών, γιά τούς φίλους τού άντιθέτου Κωνσταντινού και γιά τούς αντίθετους, πού έτοιμά-ζαν τόν Στρατιωτικό Σύνδεσμο... 'Ολα γύρω έβραζαν... 'Ο τύπος μ' έπι κε-φαλής τής 'Ακρόπολης και τό 'Χρό-νο' ζητούσε μεταβολή, ειρηνική επά-νάσταση, ανατροπές... Τό Δημητράκη Ράλλη τόν γνώρισα πού έτοιμάζετο γιά τήν άνα-στοιχία... 'Ο τύπος μ' έπι κε-φαλής τής 'Ακρόπολης και τό 'Χρό-νο' ζητούσε μεταβολή, ειρηνική επά-νάσταση, ανατροπές... Τό Δημητράκη Ράλλη τόν γνώρισα πού έτοιμάζετο γιά τήν άνα-στοιχία... 'Ο τύπος μ' έπι κε-φαλής τής 'Ακρόπολης και τό 'Χρό-νο' ζητούσε μεταβολή, ειρηνική επά-νάσταση, ανατροπές...

Από τότε δέν τόν ξαναείδα πιά από κοντά... Σαν γινε, δυό φορές άκόμη πρωτοπυρρικός. Μά πότε οι δημοσιο-γράφοι δέν τόν άφάρτησαν... 'Ετσι δέν εδχαστοόμουν να τόν βλέπω... 'Εξ άλλου νέα δέν τοβγαζε κανένας... Καί τέλος τό 1921 έμάδαμε πός ο Ράλλης πέθανε στην 'Αθήνα, όπου και γεννήθηκε. Τού γίνηκε μεγάλη κηδεία. 'Ολη ή παλιά 'Αθήνα τόν έκλαμα-ζε... ΓΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΝΙΕΒΕΡΟΣ

ΑΝΕΜΟΖΑΛΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΧΑ μπροστά μου... Οί καυγάδες γίνανε δημόσιο θέμα...

Οί καυγάδες γίνανε δημόσιο θέμα... Τους δίκαζε όλο το χωριό...

Μ' αυτά προετοιμάζει το άκροατήριό... Μ' αυτά θέλει να κινήσει τη συμ...

Άπλοστοτα άρχισε... και τίποτε άλλο... Κύριε πρόεδρε, έγω δε φταίω...

Θηκε στον πόλεμο... Η καλυβούλα όλο και πιο μικρή γινόταν...

Μέσα της κλάιναν τα γερατάκια... Η άδυναμία, ο φόβος για τη ζωή που...

Μη με υποδίζεις... Έλεγε η νύφη... και να κάνεις τίποτα δε θα γίνει κατό...

Τι σας λέπω... Αρρώστιας δε θα ξεδιαλώνα... Αποδέχτηκε πως για την ώρα όλα...

Από τον άντρα που είχε σκοτωθεί... Είχε δυο παιδιά, και αυτό της είχε δώσει...

Το παιχνίδι το έκανε η γριά... Το μόνο άτομο που είχε από τα χέρια...

Θα τις δικασούνε... Θα δικασούν τη νέα, που γυρεύει να ζήσει...

Μά φρονάχτα είπες... Αδύσκολη βουλεύια να δικάζεις τους ανθρώπους...

Μη με υποδίζεις... Έλεγε η νύφη... και να κάνεις τίποτα δε θα γίνει κατό...

Τι σας λέπω... Αρρώστιας δε θα ξεδιαλώνα... Αποδέχτηκε πως για την ώρα όλα...

Από τον άντρα που είχε σκοτωθεί... Είχε δυο παιδιά, και αυτό της είχε δώσει...

Το παιχνίδι το έκανε η γριά... Το μόνο άτομο που είχε από τα χέρια...

Θα τις δικασούνε... Θα δικασούν τη νέα, που γυρεύει να ζήσει...

Μά φρονάχτα είπες... Αδύσκολη βουλεύια να δικάζεις τους ανθρώπους...

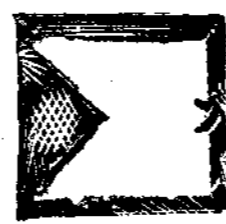
Από τον άντρα που είχε σκοτωθεί... Είχε δυο παιδιά, και αυτό της είχε δώσει...

Το παιχνίδι το έκανε η γριά... Το μόνο άτομο που είχε από τα χέρια...

Από

Νησιώτικοι θρύλοι 'Ο άγρος του αίματου.

Το γυρισμό μου από τη βόλτα στο χωριό... Ακούσα τον Μεγάλο Σαββάτο...

Νομίζεις; Και η ψυχή βαρβαίνει... ο Χριστός καταριέται... Τό λένε, γ' αυτό τό...

Με τον άγρο τό αίματου... Ακούσα τον Μεγάλο Σαββάτο... Ακούσα τον Μεγάλο Σαββάτο...

Μη με υποδίζεις... Έλεγε η νύφη... και να κάνεις τίποτα δε θα γίνει κατό...

Τι σας λέπω... Αρρώστιας δε θα ξεδιαλώνα... Αποδέχτηκε πως για την ώρα όλα...

Από τον άντρα που είχε σκοτωθεί... Είχε δυο παιδιά, και αυτό της είχε δώσει...

Το παιχνίδι το έκανε η γριά... Το μόνο άτομο που είχε από τα χέρια...

Θα τις δικασούνε... Θα δικασούν τη νέα, που γυρεύει να ζήσει...

Μά φρονάχτα είπες... Αδύσκολη βουλεύια να δικάζεις τους ανθρώπους...

Από τον άντρα που είχε σκοτωθεί... Είχε δυο παιδιά, και αυτό της είχε δώσει...

Μη με υποδίζεις... Έλεγε η νύφη... και να κάνεις τίποτα δε θα γίνει κατό...

Τι σας λέπω... Αρρώστιας δε θα ξεδιαλώνα... Αποδέχτηκε πως για την ώρα όλα...

Από τον άντρα που είχε σκοτωθεί... Είχε δυο παιδιά, και αυτό της είχε δώσει...

Το παιχνίδι το έκανε η γριά... Το μόνο άτομο που είχε από τα χέρια...

Θα τις δικασούνε... Θα δικασούν τη νέα, που γυρεύει να ζήσει...

Μά φρονάχτα είπες... Αδύσκολη βουλεύια να δικάζεις τους ανθρώπους...

Από τον άντρα που είχε σκοτωθεί... Είχε δυο παιδιά, και αυτό της είχε δώσει...

Το παιχνίδι το έκανε η γριά... Το μόνο άτομο που είχε από τα χέρια...

Το βασιόρι

Σταπε το βασιόρι, και βασιόρι ελοχραρι... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Την αγλή δέν τόδα! Στά νικά ελοχραρι... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί... Τίποτα κόρη μου, δεν προκοπεί...

Επισημ. ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ

Μαρίττα ΜΙΝΩΤ

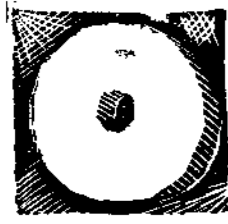
Ο ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ

Το έργο του Ιακώβου Πουλιού για την ελληνική γλώσσα...

Μεταφορικός.—Το πνεύμα είναι το πάντοτε άρτιότατο... Κάθε πράγμα γεννητό του πρέπει να χάλιαται.

ΛΟΓΙΚΗ

“ΤΑ ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ,, ΤΟΥ ΜΠΑΧ

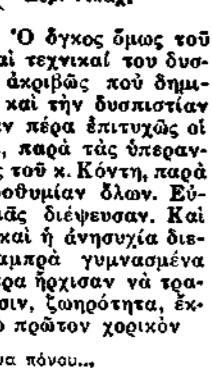
Ο ΚΟΝΤΗΣ, αναλαμβάνοντας να εκτελέσει τα ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΤΟΥ ΜΠΑΧ...

Εάν μπορεί καρδιά να κλείση στη γωνιά της για εσ!

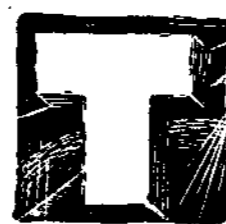

Ελάτε και από τις δύο ή θραύσεις, αν επιτρέψετε ο δόκιμος, σχολών τραγουδιού...

Κοιτά σου άγγελο, Χριστέ μου... Κανείς σου άγγελο, Χριστέ μου...

Ο ΜΠΑΧ, πρέπει να ληχθί με γιά πάντα, δεν επιδέχεται ούτε συμβιβασμούς...

Ο ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ Κ' ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΝ...

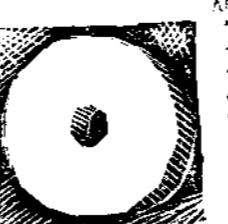
καλύτερα αότη και ο νοός του είν'

κο μάτι του νέου, όπου άκούει μέσα του την ανάγκη να γνωρίσει...

Βέβαιον ότι το εθνικόν αισθητήριον...

Ελάτε και από τις δύο ή θραύσεις, αν επιτρέψετε ο δόκιμος...

Λεόνε-Μπαττίστα Άλμπερτί, ο αισθητικός άπολογιστής της Άναγέννησης.

ΛΕΟΝΕ-ΜΠΑΤΤΙΣΤΑ Άλμπερτί ο πρώτος θεωρητικός της Άναγέννησης...

Πριν άπ' όλα μάς καλεί να ζήσουμε, όχι μέσα σε πολυτέλεια...

Άλλα ή καταφυγή του είναι ή μελέτη, με κίνηη ή γνώση...

Είπα λοιπόν, ή ratio innata, ή καλλιεργημένη συνείδηση...

Ή ο Βαρβαρικό έτερος, χειρότερος πολυ άπό το άόλητο...

ματά τους, όπου εκείνα θέλει μένουν άνεργαία και ζωντανή...

Και όταν άναγνώστη έπροχώρησαν εις το τρίτον χορικόν...

Και οι φωνές έβγαζαν άριστές, παιδαγωγικές και άπαιτές...

Οι σοφοί. Ο κ. Κόντης δεν είχε βέβαια μάλλον βέβαιος...

εούλον και θυόβος Ζούλε που περνώ κανείς...

Παρ' όλα αυτά και ή συμφωνία αείθη άσσυγκριτα πούς...

Ο μπαρβαρικό έτερος, χειρότερος πολυ άπό το άόλητο...

ματά τους, όπου εκείνα θέλει μένουν άνεργαία και ζωντανή...

ΕΚΔΟΣΗ 5ου ΤΕΥΧΟΥΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ

ΔΕΛΤΙΟΝ 4 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΛΑΧΕΙΑ

ΔΕΛΤΙΟΝ 5ου ΤΕΥΧΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΑΡΑΡΗΓΟΡΟΥΔΟΥ

ΤΙΣ 2 του 'Απριλίου ή Δανία δολοφονηθήναι...

ΧΑΝΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΑΝΤΕΡΣΕΝ

Η ζωή μου, γράφει ο ίδιος, είναι ένα νοστιμωτάτο διήγημα. Αν ήταν ήμουν μικρός...

τόσο άκαρος και τόσο κομικός ο θέλησος να της δείξει τη χορευτική του τάχα τέχνη...

Χανς Χριστιανός Αντερσεν.

«Ήταν κάποτε στην Έλβετία ένα παιδί που τρέλαινε Ρούδη. Έβρασε κατσίκις...

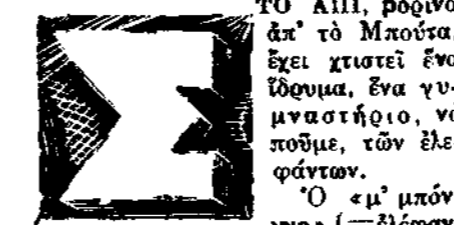
κοντά της αλήθους άλλες. Είναι δείγμα λαμπρής και δυνατής βλάστησης... Κι εξακολουθεί έτσι ως δυν πηδύ...

Αλεσκοί 'Εχουμε τώρα και τους Γυανιστάς.

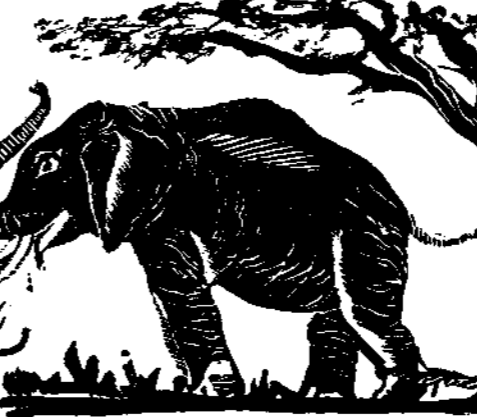

ΠΩΣ ΓΥΜΝΑΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΛΕΦΑΝΤΕΣ

ΤΟ ΑΠΙ, βορβινά απ' το Μπούτα, έχει χτιστεί ένα ίδρυμα, ένα γυμναστήριο...

των ελεφάντων ακούσαμε μια ζεστή φωνή να τραγουδάει: 'Ο λέ γιάλα γιάλα Σορό τριπαί...'

Άγι ταντά νανι Σορό τριπαί...

ρυθμικά μπροστά στα μάτια του οδυσμένου ζώου κι άγγιζον το κορμί του με χρονο άγγυ.

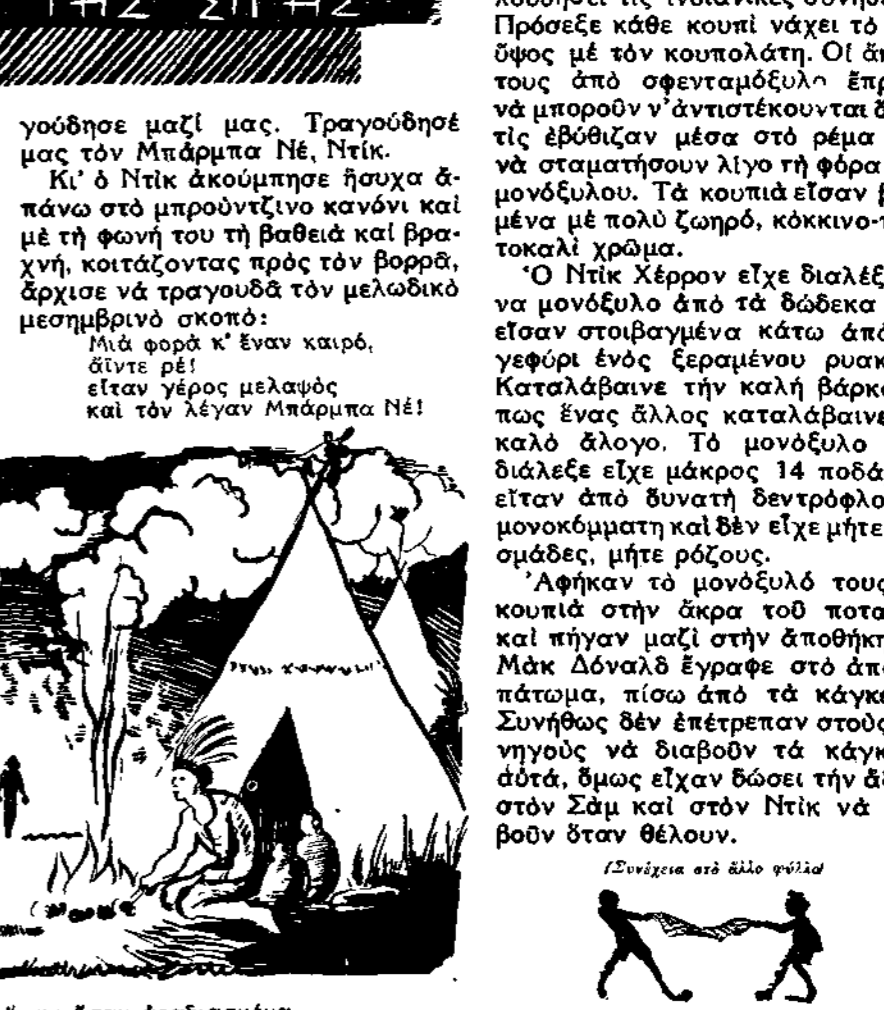
ΟΥΑΙΤ

Α ΕΙΝΑΙ φοβερά μεγάλη ή χώρα αυτή! — Προς ποιο μέρος θα τραβήξουμε...

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΗΣ ΣΙΓΗΣ

—'Όποτε θ' άνεβουμε πρώτα-πρώτα τον ποταμό Μισινεμπί...

Κι έστασα στα χωράφια όπως ήσαν άραδιασμένα

Vertical text on the right edge of the page.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΝ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΕΧΟΦ

Η ΑΝΩΤΕΡΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

ΗΝ Μεγάλη Έβδομάδα παίχθηκε σέ δλους τούς κινηματογράφους της Γαλλίας ο «Γολγοθας». Ας ελπίσουμε ότι του χρόνου θα δούμε τό περίφημο αυτό φιλμ καί εις τας Αθήνας. Έδω εις τήν πρωτεύουσά μας έδωσαν καί πήραν φιλμ παλαιά μέ τά Πάθη του Χριστού.

Τήν προσεχή εβδομάδα θα προβάλλουν εις τήν Τιτάνια τό φιλμ «Άνευ Οικογενείας», κατάλληλο καί διά παιδιά.

Εις τό Πάλλας τό «Μυστηριώδες Χ» καί νούμερα.

Εις τό Σπλένιτ «Μιά γυναίκα πού ξέρει τί θέλει» καί τέλος εις τό Άττικόν τούς «Ίππότες της έρήμου».

Ο Κύριάρχος της γής, φιλμ γερμανικό, παίχθηκε καί εις τήν Ίριδα. Απορεί κανείς γιατί γίνηκε τόση ρεκλάμα για ένα έργο τόσο άνιστό.

Ο περίφημος Σαρλώ (Σάρλυ Τσαπλίν) ζει μυστηριώδες τόν τελευταίο καιρό. Λέγεται, ότι, έδαπάνησε όλό-

χθί ένα καινούργιο φιλμ από τό γνωστό έργο του Μυρζέ, «Οί Μπαέμ», όπου θά πρωταγωνιστή η Άναμπέλλα.

Επίσης μία ενδιαφέρουσα ταινία πού προβάλλεται εις τήν Γερμανίαν είναι τά «Δράματα μέσα στον Όκεανό». Πρόκειται για ένα καταπληκτικό φιλμ όπου βλέπεις τά βάθη τών θαλασσών, καί όπου τά ψάρια τά ίδια θά εινε οί... πρωταγωνιστάί! Φιλμ ενδιαφέρον για μεγάλους όσο καί για μικρούς. Άλλως τε εις τό Βερολίνο υπάρχουν κινηματογράφοι όπου παίχονται έργα τέτοιου είδους, ή πού δείχνουν τήν ζωή άγρίων φυλών στην ζούγγλα ή τήν ζωή τών έντόμων καί τών πτηνών. Είναι δέ πάντα κατάμεστες οί αίθουσες από κόσμο.

Η Μασσαλία τραγουδήθηκε από ποιητάς—καί κανέναν ζωγράφος δέν έμεινε άσυγκίνητος άπ' τό παράξενο γόητρό της, καιωμένο από έναν έξωτισμόν ξεπεσμένο ως εκεί. Τώρα οί σκηνοθέται πάλι τήν ανακαλύπτουν. Τό λιμάνι της τή νύχτα, όπου βλέπεις κάθε λογής άνθρωπο, οί ίδιοι της δρόμοι στην παλιά συνοικία, οί Κινέζοι εργάτες πού κατασκηνώνουν στην άμμουδιά, όλα αυτά τράβηξαν έναν περίφημο Γάλλο σκηνοθέτη καί δημι-

στην πρώτη θέση του οδηγού, από ντιβάνι, ταπεινωμένο με βουσι βελούδο, κάθεται μισοκαλυμμένη με νόστιμη κυρία. Μιά πολύτιμη βεντάγια με φράντζες τριζοβολάει μέσα στα σκασιωδικά σφιγμένα δάχτυλά της, ενώ τα φασμαίν άνεφοκαταβαίνουν δίπλα πάνω στην τσαχλινή μυστίδα της, καί ή καρφίτσα πάνω στο στήθος της σκαπανεβαίνει σά μια άκνυβέρητη βαρκούλα πάνω στα κύματα. Η κυρία φαίνεται πολύ ταραγμένη... Άπέναντί της κάθεται, στο ντιβάνι, ένας διοικητικός υπάλληλος ειδικών υποθέσεων, ένας νεαρός πρωτόβγαλιος συγγραφέας πού έχει άρχισει κι' ελας να δημοσιεύει σέ μια επαρχιακή έφημερίδα μικρά διηγήματα, ή, όπως τά ένομαζει ο ίδιος, «νουβέλλες» από τή ζωή της ύψηλης άριστοκρατίας... Την παρατηρεί στο πρόσωπο, μ' έμπρηξη, με όφρος άμπερογράμμου. Μελέται, σπονδαίει, βαθάει σέ τούτη τήν έκκεντρική, αινιγματική διακρή, τή νιότη, τή φάνεια... Η ψυχή της, δη της ή ψυχολογία είναι γι' αυτόν σαν ένα άνοιχτό βιβλίο.

—Ω, πόσο σάς καταλαβαίνω! λέει ο υπάλληλος τών ειδικών υποθέσεων, φιλώντας τό χέρι της σιμά στον καρπό. Η άνωτερη, λεπταίσθητη κι' εύγενική σας ψυχή ζητεί διεξοδό από τό λαβύρινθο όπου βρίσκεται... Ναι, ναι. Καί ή πάλι είναι τρομερή, φοιχτή. Όμως... μήν άπελπίζεστε! Είς θα είσαστε ή νικήτρια! Ναι!

—Ω, περιγράψτε με, Βολδεμάρ! λέει ή νόστιμη κυρία μ' ένα μελαχολικό χαμόγελο. Η ζωή μου εινε τόσο γεμάτη, τόσο κοικιλιόρονη, τόσο έντονη... Καί όμως είμαι δυστυχισμένη!... Είμαι ένα όφμα, σαν τις ήρωίδες του Ντοστογιέβου... Δείτε στον κόσμο τό βάθος της ψυχής μου, Βολδεμάρ, γυμνώστε τήν αυτή τή φτωχή ψυχή! Είστε ένας ψυχολόγος οίς... Δέν πέρασε ακόμα μία ώρα πού καθόμαστε σέ τούτο τό βγαόνι καί σεις μ' έχετε νιώσει όλόκληρη, όλόκληρη!

—Ω, μιλήστε μου! Σας ίκετεύω, μιλήστε μου!

—Άκούστε λοιπόν! Γεννήθηκα μέσα σέ μια φτωχική οικογένεια δημοσίων υπαλλήλων. Ο πατέρας μου ήταν καλό παλληκάρι, έξυπνο, αλλά... τό πνεύμα της έποχής, βλέπετε, καί οί αντίληψεις της τάξης μας... vous comprenez... Δέν τού οίχνο άδικω τόσ' φριχτού πατέρα... Έπειτα, έπαψε χαριτιά... έκανε χρέη... Ένώ ή μητέρα... Μα τί να τό θυμάται κανείς!... Η μισέρια, ο άγώνας για ένα κομμάτι ψωμί, ή συναίσθηση της μηδαμιότητας... Άχ, φίλε μου, μή μ' αναγκάζετε να τό θυμηθώ! Βρέθηκα λοιπόν στην ανάγκη ν' άνοιξω μόνη μου τό δρόμο της ζωής μου... Έπειτα, ή ελαττωματική μόρφωση τού παρθεναγωγείου, τό διάβασμα άνοιχτών μυθιστορημάτων, τά σφάλματα της νιότης, ή πρώτη αγάπη... Καί ή πάλι με τή στενοκεφαλία τού κόσμου. Φοιχή! Καί οί άμφιβολίες... Καί ή έλλειψη έμπιστοσύνης στον εαυτό σου, πού άρχίζει να γεννιάται στή ψυχή σου... Άχ, είσαστε συγγραφέας καί μάς ξέρετε καλά, έμάς τις γυναίκες. Θα με νιώσετε καί μένα... Δυστυχώς είμαι μιά φθση άνήσυχη, άναστασιμένη... Περιμένα να βρω τήν εύτυχία, καί τί εύτυχία! Ποθοόσα να γίνο άνθρωπος. Ναι, ναι! Να γίνο πρό πάντων άνθρώπων, γιατί μόνο σ' αυτό έβλεπα τήν πραγματική εύτυχία.

—Ω θαυμασία! φελλίζει ο συγγραφέας φιλώντας τά χέρια σιμά στο βραχιόλι. Δέ φίλε, αυτή τή στιγμή, τό χέρι σας, θεία γυναίκα, αλλά τ' άνθρώπινα βάσανα! Θυμάστε τό Ρασκόλνικωφ; Έτσι φιλοόσα κ' έκεινος.

—Ω, Βολδεμάρ! Είχα τόση ανάγκη από δόξα, από θόρυβο, από κολυτέλεια,

δύω; κάθε—γιατί να ντραπώ;—κάθε έκλεχτή, άνωτερη φύση, ποθοόσα καί άσυνήθιστο... δη γυναίκοι! Καί να!.. Καί να!.. Τότε βρέθηκε στο δρόμο μου ένας πλούσιος γέρο-στρατηγός... Θέλω να με νιώσετε, Βολδεμάρ! Κι' αυτό πού είχανα ήταν μιά αυτοδουσία, αυτοκατάλειψη, νιώστε με! Δέν μπορούσα να κάνω άλλως. Έπλούτισα τό σπίτι μου, άρχισα να ταξιδεύω, να σκορπώ γέρω μου τό καλό... Όμως πόσο ύπόφερα, πόσο άνεπύφορα ποτακά καί χυδαία ήταν τά χάδια αυτού του τού στρατηγού, άν καί πρέπει να τού δώσουμε δικαιο: στήν έποχή του ειχε πολεμήσει γυναίκα. Ήταν στιγμές... στιγμές φοβερές για μένα... Άλλά, με σκληρά κρούσε μονάχα ή σκέψη πώς ο γέρος στρατηγός θα πεθάνει, πώς θ' άρχίσει τότε να ζω όπως ήθελα, πώς θα δινώρομο στον άνθρώπο πού θ' αγαπούσα, πώς θα μούνα μιά μέρα εύτυχισμένη... Καί ύπόλαχαι ο άνθρώπος αυτός, μάρτυς μου ο Θεός, ύπόλαχαι!

Η νόστιμη κυρία κουνάει ζωηρά τή βεντάγια της. Η μορφή της παίρνει έσφραση παραπονοιάσκη.

—Και να, ο γέρος πέθανε... Μ' άφησε καί, είμαι καί έλεύτερη σαν τό πουλί! Τώρα πιά θάπρεπε ή ζωή μου ναίνα εύτυχισμένη... Δέν είναι έτσι, Βολδεμάρ! Η εύτυχία μου χτυπάει στο παράθυρο. Δέν έχω παρά να της άνοιξω, αλλά... δη! Βολδεμάρ, άκούστε με, σάς έξορκίζω! Θά πρεπε τώρα πιά να παραδοθώ στον άνθρώπο πού αγαπώ, να γίνο ή φίλη του, οδηγός του, βοηθός του, ν' άφοσιωθώ στή ιδανικά του, να γίνο εύτυχισμένη... να ξεκουρασθώ... Μα πόσο όλα στή ζωή είναι ποταπά, ταπεινά, πρόστυχα, χυδαία κι' άνόητα! Τί ταπεινά πού είναι όλα σέ τούτο τον κόσμο, Βολδεμάρ! Είμαι δυστυχισμένη, δυστυχισμένη, δυστυχισμένη! Στο δρόμο μου, καί πάλι βρίσκειται ένα μεγάλο εμπόδιο! Καί πάλι νιώθω πώς ή εύτυχία μου κινδυνεύει, πώς είναι μακριά, πολύ μακριά! Άχ, τί μαρτύριο, άν ξεράτε! Τί βάσανο!

—Μά γιατί, γιατί; Τί είναι πάλι πού σάς φράζει τό δρόμο; Σας ίκετεύω, μιλήστε! Λοιπόν;

—Ένας άλλος πλούσιος γέρος... Η σπαρμένη πιά βεντάγια σκεπάει τ' έμμορφο προσωάκι. Ο συγγραφέας σηλαίει πάνω στή σφιγμένη γραδιά του τό πάσοφο κεφάλι του, άνασινάει, καί με όφρος νιότης καί ψυχολόγος βυθίζεται σέ βαθιά συλλογή. Το ταίριο σφυρίζει κι' άκουραζά, καί άπό τόν ήλιο πού γέρονι στο βασιλέμα του πορφυρώνονται τά κουτινάκια τών παραθυριών... Μεταφρ. Άθηνάς ΣΑΡΑΝΤΙΑΗ

Ο Μωρίς Σεβαλιέ καί η μητέρα του.

κληρη περιουσία για να φτειάζη ένα χωριό εις τας άκτάς του Ειρηνικού, όπου έτοιμάζει ένα καινούργιο έργο με δική του τεχνοτροπία. Πλέον τών 900 ανθρώπων, άέργων, βρήκαν μαζί του δουλειά. Συνεργάζεται με τήν Πολέτ Γκοντάρ δέν δέχονται κανέναν δημοσιογράφο, ούτε εις κανέναν λέγουν τά σχέδιά των.

Ένα γερμανικό περιοδικό γράφει, σέ μια κριτική μελέτη πού κάνει για τά εύρωπαϊκά φιλμ τών τελευταίο καιρόν, πως άθλιώτερη παραγωγή από τήν τών Βαλκανίων χωρών δέν ύπόρχει. Άραγε είδε ο κριτικός αυτός καί τόν «Κακό δρόμο», έργο έλληνικής παραγωγής, καί κατόπι έγραψε τήν μελέτη του;

Τά φιλμ πού είχαν τήν μεγαλύτερη έπιτυχία στην Δύση είναι όσα παίρνουν για θέμα τή νεότητα, όπως τό «Λάκ ο Ντάμ», «Παρθένες με στολή», «Έπτά σ' ένα λύκειο» καί άλλα τέτοια.

Οί «Λευκές Νύχτες» του Ντοστογιέσκου παίχονται με έπιτυχία στο Παρίσι. Η Μόσχα τήν νύχτα, τά δειλινά, τά μπαγκάκια ενός πάρκου καί ή ποιητική Πατάσα άίχμαλωτίζουν τόν θεατή. Καλό θα ήταν οί διευθυνταί τών κινηματογράφων της Αθήνας να μάς τό φέρναν κι' έδω.

Μεγάλο, καταπληκτικό γεγονός για δλους ενδιαφέρονται για τήν Γαλλική Κωμωδία του Παρισίου: Ο κινηματογράφος εισχώρησε κι' αυτό. Τό συντηρητικό αυτό ίδρυμα, μάλιστα, δέχτηκε να συνεργάζονται μαζί. Έτσι ο κόσμος όλος θα μπορεί από μακριά να παρακολουθεί τά κλασσικά έργα πού θα δίνη καί ν' άκούη τά περίφημα γαλλικά. Τώρα, άραγε ο κινηματογράφος έξυπηρετεί έτσι τό θέατρο ή ή Γαλλική Κωμωδία τών κινηματογράφο;

Προαεχώς, εις τό Παρίσι, θα παί-

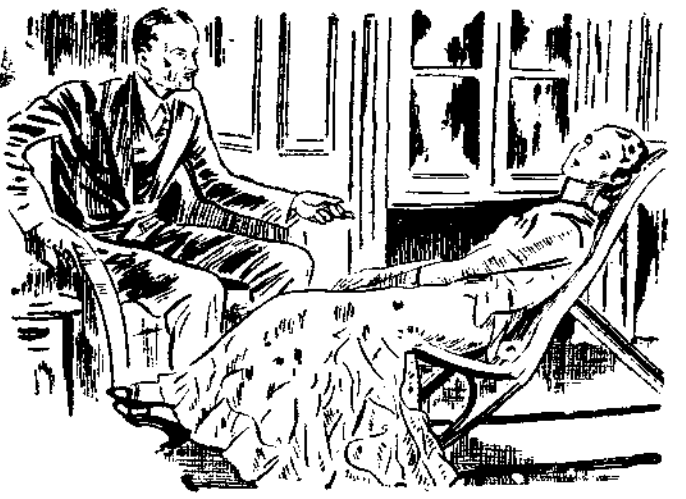
ούργησε τό άριστούργηματικό εις τό είδος του φιλμ «Ιουστίν της Μασσαλίας» όπου παίξει ο Άλεξάντερ Ρεενά ένα γκάγκστερ λίγο άλλά Ταρταρίνο.

Εις τήν Μασσαλία έπίσης άρχίζουν καί κτίζουν μεγάλα στούντιο για κινηματογραφικούς οίκους. Είναι δέ καί πιά γραφικά εργαστήρια πού μπορεί κανείς να δει, γιατί οί εργάται πού δουλεύουν είναι από όλα τά σημεία της γής.

Εις τό Παρίσι κάθε Παριζιάνα θέλει να έχει κρεμασμένη στή κάμαρά της τή φωτογραφία του Σεβαλιέ με τήν μητέρα του. Η αγάπη του προς ατήν τας συγκινεί. Γιατί ο Σεβαλιέ, μ' όδες τις δόξες του, έμεινε ένα άγαθό μεγάλο παιδί.

Τό Πατέ-Ζουρνάλ φωτογράφησε δη τή πομπή τού Έπιταφίου, όπως καί τό πλήθος εις τούς δρόμους τών Αθηνών. Τήν έρχομένη σαιζόν, όταν θα προβάλλουν τό φιλμ αυτό, ες τρέξουν οί Αθηναίοι, να μήν τύχη καί ανακαλύψουν τόν έαυτό τους. Ποιός ξέρει! μπορεί να είναι φωτογενείς, καί τότε άνοιξει νέος δρόμος εις τήν ζωήν του. Ποτέ δέν έξέρει κανείς.

Α. ΝΑΚΟΥ

Εκείνη. — Φτερνίζομαι άδιάκοπα. Φαίνεται πως έχω πάρει κρύο στο κεφάλι.

Εκείνος. — Τίποτα τό παράξενο. Τό κρύο χτυπάει πάντοτε τό πιο άδύνατο μέρος του ανθρώπου.

(Από τό «Είκοσι-επταήμερο θήμα» της Ρωμής)

ΕΥΘΥΜΙΑ

Όταν πολιτεύεται ο δικαστής.

Ο δικαστής κάρφωσε με τό βλέμμα του τό άδοιχό, κυττάζοντας πάνω από τά γυαλιά του, τόν κορυελάση κατάδικο πού του φέρανε μπροστά στήν έδρα κατηγορούμενο για άλιπεια.

Δέ μου λές, κέρδιες ποτέ κανένα πενηντάριο στή ζωή σου; ρώτησε άγρυμμένα.

Μάλιστα, κύριε δικαστή, άπάντησε δ κατηγορούμενος. Όταν σάς ψήφισα στις τελευταίες εκλογές.

Αιτίο για τούς Σκωτοέζους.

Ένας Σκωτοέζος κάποιος άγόρασε ένα οπειρούνι αντί για δύο. Σκέφτηκε πώς κι' έτσι τό άλόγο του θα περπατάγε: «Αν τό ένα του πλευρό πάει μπρός, τότες δέν μπορεί παρά να ακολουθήση καί τό άλλο».

Ο πρώτος γερονοιαστής: «Και τί είχαμε ο κόσμος, όταν τούς είπες πώς δέν πλώσες κι' ούτε θα πλώσεις μια δραχμή για ψήφο;»

Ο δεύτερος γερονοιαστής: «Καμιά δεκαριά χειροκροτήσανε, μά οί περισσότεροι σηκωθήκαν καί φύγαγε».

Στά μπάνια:
«Μαμά, νάμπω να κολυμπήσω;»
«Όχι, αγαπημένο μου παιδί, είναι πάρα πολύ βαθιά.»
«Μά, ο μπαμπάς πώς κολυμπά;»
«Ναι, αγαπημένο μου παιδί, μά είναι άσφαλισμένος.»